

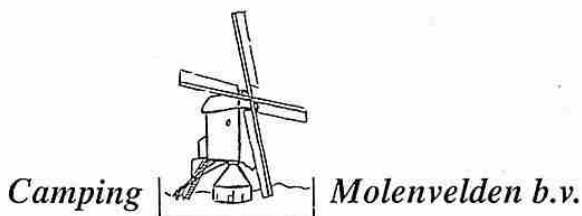
De Rosdoek 115

September 2005

Verschijnt 4 x per jaar

Heemkundige Studiekring

“DE ACHT ZALIGHEDEN”

Camping Molenvelden B.V.
Banstraat 25
5506 LA Veldhoven
Tel.: 040 - 205 23 84 / 205 13 81

**Een eigentijdse en goed geoutilleerde camping
in ons eigen kringgebied.**

Voor kort- en seizoenkamperen!

Met vele recreatiemogelijkheden zowel binnen de camping als in de onmiddellijke omgeving ervan, met historische en pre-historische bezienswaardigheden!

Ook voor Uw familie-, verenigings- en bedrijfsfeesten is buiten het kampeerseizoen een passende zaalaccommodatie beschikbaar.

Informatiebrochure gratis op aanvraag.

Th.W. v.d. SANGEN en Zn.

extrapoint . . .

digital printing · web development · graphic design

De specialist in:

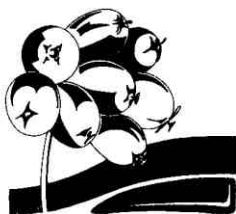
- productie van boeken en periodieken
- ontwerpen van huisstijl en logo

full-colour en zwart-wit

De Run 3120 ···· 5503 LH Veldhoven
tel: 040-2300618 ···· fax: 040-2300619
info@extrapoint.nl · www.extrapoint.nl

Heemkundige Studiekring "DE ACHT ZALIGHEDEN"

Inhoud:

Reisverslagen van de commissaris der koningin	4
Propaangas in de Kempen in de jaren '50 en '60	15
Grenspaal No. 43	21
Heemkundig allerlei	23
Van onze buitenlandse ruilabonnementen	26
Van de boekenplank	27

REDACTIETEAM:

Th. van der Aalst	Ganzestraat 17, 5527 CA Hapert, 0497 – 381671
H. Backbier	Heike 6, 5512 NJ Vessem, 0497 – 591451
K. Cornelissen	Nieuwstraat 74, 5521 CD Eersel, 0497 – 512208
A. Kockx	De Pottenbakker 44, 5506 GD Veldhoven, 040 - 2531596
P. Vermeulen tevens redactieadres	De Reek 9, 5502 HX Veldhoven 040 – 2531817 E-mailadres: zeelst@wish.net

HEEMKUNDIGE STUDIEKRING "DE ACHT ZALIGHEDEN"

Voorzitter:	F. Teunis, Lindestraat 8, 5521 EK Eersel, 0497-515188 0497-515188, E-mailadres: f.teunis@chello.nl
Secretaris:	P. Hooijmaijers, Frankenstraat 13, 5521 VE Eersel 0497-515144, E-mailadres: p.hooijmaijers@planet.nl
Penningmeester:	H. Jenniskens, Veldhovenseweg 2, 5511 KJ Knegsel 040 – 2535140, Giro 3871519

De volgende Rosdoek verschijnt dec. 2005
ISSN 1384-086X

REISVERSLAGEN VAN DE COMMISSARIS DER KONINGIN

De commissaris op bezoek in Zeelst

Reisverslagen van Commissaris van de Koningin, A. van Voorst tot Voorst, van bezoeken aan de gemeente Zeelst. Uit het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch: archief 1085 Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant, 1920 – 1969, inventaris nummer 337 “Verslagen van rondreizen Commissaris van de koningin, A. van Voorst tot Voorst, door provincie en van bezoeken aan gemeenten Udenhout – Zundert, 1896 – 1925”. Reisnotities bezorgd door Winfried Thijssen.

23 Augustus 1899

Bij mijn bezoek aan Oerle op 23 Augustus 1899 vernam ik van B. en W., met name van den wethouder De Bont, dat het in Zeelst allertreurigst toeging als er eene verkiezing was; die het meeste geld over had voor drank (jenever en bier wordt den kiezers geschonken) werd lid van den Raad; een zetel in den Raad kostte aan den gekozene minstens f150. Ook de tegencandidaat, de niet gekozene, gaf in den regel een dergelijk bedrag uit, om gekozen te worden. Twee partijen staan heftig tegenover elkander: de partij van den burgemeester eenerzijds, het lid van den Raad Bazelmans met diens aanhang anderzijds.

26 juli 1895

Den 26 Juli 1895 had ik de gemeente Zeelst bezocht.

1 oktober 1900

Den 1 October 1900 kwam ik weder in de gemeente. Ik deed toen in de eerste plaats onderzoek naar de oorzaak van den hevigen strijd tusschen de inwoners bij gelegenheid van raadsverkiezingen. B. en W. verklaarden dien strijd als volgt: In 1892 trad burgemeester Habraken als zoodanig af; diens schoonzoon, Jan Bazelmans, wilde toen burgemeester worden; hij werd echter niet benoemd. Het gaf groote ontstemming bij de partij van den oud-burgemeester, toen de wethouder Janssens tot burgemeester benoemd werd. Van toen af critiseerde Bazelmans met zijn aanhang alles, wat door het bestuur van Zeelst gedaan werd; dat gaf voortdurend wrijving. H. Bazelmans, een broeder van Jan Bazelmans richtte eene boterfabriek

op; hij had tevens een winkel; de boeren, die hem melk leverden, werden in zijn winkel met winkelwaren betaald; geld kregen ze bijna nooit, en wanneer ze om geld vroegen, dan deugde hunne melk niet en konden ze die weer mede naar huis nemen. Toen de burgemeester zag, dat de boeren zoo gevild werden, verkende hij steun bij het oprichten van eene coöperatieve roomboter fabriek; de boeren waren toen voor de afzet hunner melk niet meer afhankelijk van de fabriek van Bazelmans; ze wilden hem toen geen melk meer leveren; Bazelmans werkte nog eenigen tijd met groot verlies, en was ten slotte verplicht zijne fabriek te sluiten. Toen in 1897 de periodieke raadsverkiezing was, besloot Bazelmans wraak te nemen; aan de beurt van aftreden waren de wethouder Donkers, en het raadslid Van der Heyden. Deze laatste was een vriend van Bazelmans. Bazelmans stelde zich candidaat tegenover Donkers; hij gaf zich enorm veel moeite; hij gaf schatten geld uit, volgens B. en W. tusschen de *f*500 en *f*600. Dat geld werd vooral besteed, door de kiezers drank te voeren; het was zoo erg, dat o.a. in de Heistraat de vrouwen dronken aan den weg lagen. Het resultaat was, dat Bazelmans en Donkers beiden met groote meerderheid gekozen werden; V.d. Heyden had bijna geen stemmen.

Wethouder Donkers beweerde, dat hij bij dien stembus strijd \pm *f*5 betaald had aan een herbergier bij hem in de buurt, voor borrels, aan buurlui geschonken, en dat hij bij twee herbergiers in het dorp ook \pm *f*5 betaald had. Bazelmans was later bij Donkers gekomen, en had gewild, dat Donkers $\frac{1}{3}$ zou betalen in de verkiezingskosten; Donkers had daarin echter niet willen treden.

Bij de periodieke aftreding 1899 is er weer druk gestemd, evenwel niet zoo erg als in 1897; de burgemeester en de wethouder Van Hulst waren aan de beurt van aftreding, en werden herkozen. Van Hulst erkende, in 1899 aan verschillende kasteleins te samen ongeveer *f*30 betaald te hebben; de burgemeester gaf hem daarvan later *f*10 terug. Ik vroeg de Heeren, hoe zij het met hun zuiveringseed konden verantwoorden; zij beweerden toen, dat het geld – volgens de kasteleins – besteed was voor drank, getapt aan vrienden van de gekozenen, nà de verkiezing, om elkaar met den goeden afloop geluk te wenschen!! De drank, tijdens het stemmen geschonken, zou weer besteld en betaald zijn door de candidaten van de partij Bazelmans!

Van de leden van den raad wonen er 3 (onder wie de burgemeester)

in de kom van het dorp; wethouder Donkers woont op Cobbeek; wethouder van Hulst op Biezekuilen; verder woont er nog een lid (Boomen) te Heistraat, en een (Bijnen) op Jept.

In 1899 werden 7 huwelijken voltrokken; in 1900 reeds 15, geen van deze allen was "moeten trouwen". Een twintigtal meisjes uit Zeelst werkten vroeger te Eindhoven bij Philips en Co; zij waren daar vrijwel aan zich zelve overgelaten; haar deugd liep groot gevaar. De pastoor bemoeide er zich mede, met het gevolg, dat er thans nog slechts drie naar Eindhoven gaan. De firma Mignot en De Block opende eene tabaksstrooperij in Meereveldhoven; daar worden uitsluitend vrouwen te werk gesteld; eenige meisjes uit Zeelst (een zevental) gaan daar werken, en verdienen winter en zomer *f*0.65 daags. Ze komen 's avonds samen terug; door dat er geen jongens bij zijn, ziet de pastoor daar geen kwaad in.

Volgens B. en W. heeft de jacht van Zeelst alleen waarde voor den eigenaar van de jacht van Oerle, het is vooral snippenjacht, die echter in een paar uur afgejaagd is. Thans verpacht voor *f*37 aan den oud-notaris De Kuyper te Nijmegen.

B. en W. schouwen zelve de waterleidingen; moeite met de onderhoudsplichtigen hebben ze in den regel niet.

Dr. Schroeder uit Eindhoven is belast met de armenpraktijk, de vaccinatie en den doodschouw; hij krijgt daarvoor *f*150.

Vee, dat sterft of uit nood geslacht wordt, wordt op kosten van de gemeente, gekeurd door den veearts Van Dommelen, uit Veldhoven; voor iedere keuring betaalt de gemeente hem *f*1.25.

Er zijn in Zeelst veel armen; de besturen hebben niet veel fondsen; het algemeen armbestuur kan jaarlijks niet meer dan *f*500 besteden. Een Roomsch armbestuur is er niet; de tijdelijke pastoor van Zeelst kan 's jaars over \pm *f*60 beschikken ten bate van de Roomsche armen.

Op mijne audientie verscheen pastoor Mommersteeg; die niets bijzonders te vertellen had; hij is een broer van het Statenlid uit Vlijmen; hij heeft moeite om buiten en boven de partijen te blijven en zijne gemeente.

A. Kouwenberg klaagde, dat hij door B. en W. mishandeld werd bij het graven van een sloot, bij het maken van procesverbaal over het laten weiden zijner schapen enz. Toen ik daarover later B. en W. interpelleerde, kwam het mij voor, dat de klacht geheel ongegrond was.

Het hoofd der school Kuypers apprecieerde zeer de bewaarschool der zusters: de kinderen zijn meer bevattelijk om te leeren nu ze van de bewaarschool komen, dan vroeger, toen hij ze direct van huis op school kreeg. Ze kunnen nu spreken, als hij ze krijgt; ze zijn aan school gewend, en gevoelen zich daar niet, gelijk vroeger, als in eene gevangenis. Ook de properteit laat nu niet meer zooveel te wenschen over als vroeger; ze kwamen vroeger blootshoofds en zonder buis of jas naar school; hij meende, dat de bewaarschool dientengevolge voor de kinderen een leerjaar scheelde. De kinderen waren echter over het algemeen weinig bevattelijk. Ik beloofde hem bij een volgend bezoek aan Zeelst eens op zijn school te komen kijken.

20 mei 1904

Den 20 Mei 1904 kwam ik weer in Zeelst; denzelfden dag bezocht ik ook nog de gemeenten Stratum en Valkenswaard.

De bevolking van Zeelst gaat vrij sterk achteruit; voor \pm 30 jr had het 1500 zielen, meest allen handwevers; thans 1194. Toen de verdiensten van de handwevers verminderden, trokken zij naar de naburige fabrieksplaatsen; sommigen gingen daar wonen; anderen bleven in Zeelst wonen, maar gingen buiten de gemeente werken. Thans werken \pm 60 mannen en 40 vrouwen buiten de gemeente; die geen vak verstaan gaan naar den steenoven te Blaarthem (De Vries en Co), of naar dien te Veldhoven (Van Nuenen). De wevers gaan naar Eindhoven; de sigarenmakers naar Gestel; de meisjes naar eene van de twee wasscherijen te Veldhoven of naar de tabaksstrooperij van Mignot aldaar.

Voor \pm 70 jaren hadden Strijp, Gestel, Zeelst en Veldhoven een kolossaal gemeenschappelijk bezit; Veldhoven en Gestel bewaarden hun bezit en werden daardoor rijk; Zeelst en Strijp verkochten veel, en werden daardoor arm. Zeelst heeft nu nog een bezit van 293 hectare; daarvan zal \pm 40 hectare slechte mast zijn; de rest is magere heide, te mager om aan eene ontginning daarvan te kunnen denken.

Er wonen geen Protestanten in Zeelst; de gemeente heeft eene algemeene begraafplaats, ergens in een dennenbosch in de Zeelster heide; er werd nog nooit gebruik van gemaakt. Het lijkenhuisje heeft veel van de straatjeugd te lijden.

Over den veldwachter, die slechts een tractement heeft van *f*280, en die

bovendien een pensioen van f40 heeft van de oude freule van Croy uit Stiphout, is men zeer tevreden. In de wintermaanden wordt er 's nachts politiedienst gedaan door een bezoldigden nachtwacht, vergezeld van een ingezetene van Zeelst, daartoe krachtens eene gemeenteverordening bij beurten aangewezen (art 192 Gewt); die geen dienst wil doen, kan zich voor f0.40 laten vervangen.

Van herhalingsonderwijs wordt haast geen gebruik gemaakt.

Schoolverzuim is er weinig; er behoefden deswege tot heden toe geen processen verbaal te worden opgemaakt.

Door het raadslid H. Bazelmans werd eene sigarenfabriek opgericht; omdat er in Zeelst geen bekwame sigarenmakers waren moest hij die van elders betrekken; op die manier kwam er allerlei tuig van volk in de gemeente, omdat fatsoenlijke sigarenmakers niet bij Bazelmans willen werken, vooral omdat hij gedwongen winkelnering heeft ingevoerd.

Vandaar, dat hij veel kinderen in zijn dienst heeft; alles wat zich presenteert neemt hij aan; hij betaalt slecht, soms niet meer dan f0.25 per week. Spottenderwijze zegt bewaarschool uitgaat! Men hoopt, dat wanneer er voldoende menschen in Zeelst zullen zijn, die sigaren kunnen maken, dat er zich daar dan een degelijke sigarenfabrikant eene fabriek zal men, wanneer de werklieden uit de sigarenfabriek komen, dat de bouwen.

4 maart 1907

Den 4 Maart 1907 kwam ik weer in Zeelst; van uit Den Bosch ging ik eerst naar Gestel, toen naar Zeelst en eindelijk naar Strijp, van waar ik naar Den Bosch terugkeerde.

De vrede schijnt thans vrij wel in de gemeente teruggekeerd; sinds 1903 liep de raadsverkiezing met eenvoudige candidaatstelling af, zelfs toen er eene vacature ontstond; men vertrouwde, dat er ook in 1907 niet zou behoeven gestemd te worden.

Alle harde wegen, voor zooverre op het gebied van Zeelst gelegen, nl. de wegen naar Oerle, naar Strijp en naar Gestel zijn voor 12 jaren door de gemeente beplant; ± 1500 boomen. Over 25 jaar hoopt men voor dat hout door elkaar f10 per boom te maken. Vooral de boomen op den weg naar Gestel, en die op de eerste helft van den weg naar Oerle groeien goed.

Er kwam wat meer industrie in Zeelst, nl. een sigarenfabriek van Haagman, en eene steenfabriek “de Koraal”. Deze laatste is eene naamlooze vennootschap met een kapitaal van f50.000; president commissaris is burgemeester Janssen.

Briefhoofd Steenfabriek de Koraal, afb. 15067

Atlantis Beeldbank, RHC Eindhoven

Het volk vindt nu vrij algemeen in de gemeente werk, behalve de meisjes, die naar de tabakskerverij gaan van de firma Mignot te Veldhoven, en naar de wasscherijen van Van Nunen te Veldhoven. Vooral deze laatste vrouwen worden voor haar arbeid slecht betaald, ± f0.60 per dag: zij hebben zwaren arbeid, en zijn vroeg versleten en lijden later veelal aan reumatiek enz.

De geest van de bevolking wordt wel minder, maar is toch nog vrij goed.

Er kwamen in den laatsten tijd te veel steenfabrieken; dat geeft op den duur misère; men wil zich nog niet in een trust vereenigen, maar hoopt toch wel op een convenant, dat men, door scherpe concurrentie, elkaar het bestaan niet onmogelijk zal maken.

De gemeente schreef aan Van Dissel te Utrecht, om hulp van het Staatsboschbeheer bij de ontginning in het groot van gemeente heide; men had daarop nog geen antwoord gekregen.

Pastoor Mommersteeg is overleden en vervangen door kapelaan Kluytmans uit Vught. Men laakte zeer de houding van pastoor Mommersteeg in zake den toren van de Roomsche kerk, waarvan hij de hooge spits had afgebroken, terwijl hij toen klokkenstoel enz open en

bloot had laten liggen; in de kosten van den bouw van dien toren had de gemeente voor ± 20 jaren f9500.- bijgedragen. Pastoor Kluytmans was thans bezig geld in te zamelen, om dien toren weer in orde te maken.

Het lijkenhuisje op de algemeene begraafplaats in de Zeelster heide is juist weer opgebouwd en in orde gemaakt; het was hoog noodig, want het was door de jeugd bijna heelemaal afgebroken.

Omtrent de uitvoering der bepalingen van het nieuwe reglement op de waterleidingen vroeg men inlichtingen; ik verwees de Heeren naar Gedep. Staten.

8 mei 1911

Den 8 Mei 1911 bezocht ik vanuit Eindhoven Strijp, Zeelst en Oerle.

Er is nog spanning in de gemeente; de 45 jarige secretaris Kappers trouwde men een 19jarige juffrouw Bazelmans, dochter van het Raadslid, tegen den zin van den vader. Deze wilde toen niets meer te maken hebben met den secretaris, en bedankte als lid van den Raad. In zijn plaats werd er na veel strijd (met behulp van veel drank) een jonge Bazelmans tot Raadslid gekozen. Hij moet oom zeggen tegen het Raadslid dat ontslag nam. Dat jongen mensch vond het noodig mij zijne opwachting te komen maken; hij had natuurlijk niets te vertellen.

De 293 hectare gemeentelijk bezit worden, voor zooverre ze daarvoor geschikt zijn, met behulp van het Staatsboschbeheer ontgonnen; ongeveer de helft zal in cultuur gebracht worden. Men is voor 2 jr begonnen en maakt jaarlijks 10 hectare in orde. Burgemeester betwijfelt, of er veel van terecht zal komen, omdat er een leembank in den grond zit, en deze niet gebroken wordt. Toen ik daarover inlichtingen vroeg aan den opzichter Moorman, deelde hij mij mede, dat die leembank 3 meter dik was en onmogelijk gebroken kan worden. Door de manier, waarop de jonge dennen geplant worden, meende hij de bezwaren van de leembank te ontgaan; van de dennenplantjes wordt nl. de pinwortel gedeeltelijk afgesneden; hij verwacht, dat de wortels niet de diepte zullen ingaan, maar boven aan de oppervlakte zich zullen uitspreiden; dan doet de leembank natuurlijk geen kwaad.

Men is zeer dankbaar, dat de Regeering eene buitengewone subsidie zal geven voor schoolbouw.

Men klaagt luide over den ellendigen toestand van de Rundgraaf en den Gender, waardoor aan de landerijen groote schade wordt berokkend.

Dr. Raymakers uit Helmond is gemeentedoktor; hij verloor veel praktijk, doordat hij de zieken op Zondag niet wilde bezoeken; de menschen (nl de betalende patienten) liepen toen naar de doctoren in Eindhoven.

Industrie bloeit niet erg; de sigarenfabriek van Haagman ging te niet; de sigarenfabriek van Bazelmans werkt nóg met veel halve krachten; aan de linnenfabriek van Jan Habraken bestaat voor het personeel (15 arbeiders) gedwongen winkelnering.

De gemiddelde verdienste van een handwever is *f*5 à *f*5.50, van een fabriekswever *f*7 à *f*8, van een sigarenmaker *f*6 en van een steenovengast *f*9 à *f*10.

Mignot en De Blocq hebben eene tabaksstrooperij te Meereveldhoven; zij zijn daar begonnen meisjes op te leiden tot sigarenmakers; de stroopsters verdienen *f*3; de sigarenmaaksters *f*6; er werken 30 meisjes uit Strijp [Zeelst ?].

Er gaan nog ± 30 meisjes werken op wasscherijen in Veldhoven en Meereveldhoven; zij moeten hard werken en worden slecht betaald; haar werk is bovendien zeer ongezond (rheumatiek).

De steenindustrie gaat bijzonder goed; er wordt in Eindhoven veel gebouwd. Rondom Eindhoven worden jaarlijks 30 miljoen steen gebakken, waarvan 8 miljoen te Acht en 4½ miljoen aan “de Coraal” te Zeelst. De steen van deze fabriek zou, volgens den burgemeester, een bijzonder goeden naam hebben.

De klinkers, welke van deze fabrieken komen, zijn ongeschikt voor de klinkerwegen; voor fietspaden zouden ze uitstekend voldoen; aldus de burgemeester – deskundige.

De iepenheesters langs de wegen groeien goed; ze werden gekocht bij Verbruggen te Opheusden tegen *f*0.40 het stuk. Men verwacht echter niet, dat ze zoo goed zullen worden als de Geldersche iepen, daarvoor is de grond te Zeelst te licht.

26 juni 1916

Den 26 Juni 1916 bezocht ik per auto van uit Eindhoven de gemeenten Zeelst en Strijp.

De industrie gaat goed; de sigarenfabrikanten maakten zeer goede zaken; de steenfabriek de Koraal werkt druk; ook de linnenfabriek en wasscherij heeft geen klagen. Dientengevolge loopen de loonen der

werknemers sterk naar boven; als de werkgevers geen hoge loonen betalen, dan loopen de werknemers naar Eindhoven, waar altijd handen te kort komen.

Ook hier komen woningen tekort. Bereids is men in overleg getreden met Inspecteur Schüngel over de oprichting van eene vereeniging voor woningbouw.

Hoewel men het nog niet erg kan noemen, neemt het drankmisbruik gaandeweg weer toe. Er wordt veel getapt zonder vergunning.

De geest van het werkvolk is goed. De sigarenmakers en steenfabriek arbeiders zijn lid van den Roomsche Katholieke Volksbond. De rest is niet georganiseerd. Lid van den Bestuurdersbond te Woensel is er geen een.

Bij Bazelmans is nog gedwongen winkelnering; evenwel niet zóó, dat er over geklaagd wordt.

Coöperatieve winkels of bakkerijen zijn er niet.

Sterk aangedrongen op de oprichting van eene volkshuishoudschool; 71 meisjes werken in Zeelst op de fabrieken, terwijl er nog 30 in Veldhoven gaan werken. Zij kunnen niets van het huishouden, als ze gaan trouwen.

Geen eigen stoomzuivelfabriek; de melk moet deels naar de fabriek te Oerle, deels naar die te Strijp (die staat er nog niet; men is bezig met de oprichting).

Met Staatsboschbeheer gecontracteerd over bebossing van 105 hectaren; in 1918 is dat werk klaar; dan zal men een nieuw contract moeten aangaan voor verdere bebossing.

Natuurweiden heeft men nog niet; men wil er wel gaan aanleggen, maar de kunstmest is thans zoo duur. Men heeft gronden, welke men er bijzonder geschikt voor acht.

De waterleidingen zijn goed in orde; langs de Dommel wordt echter waterschade geleden.

De landwegen zijn 's winters overal slecht; langs de meeste landwegen zijn fietspaden.

Voor verbetering van den harden weg heeft men juist 12.000 keien aangekocht. Hard noodig, want de weg is slecht.

De 1500 iepen boomen langs den kunstweg groeien nog al goed; tegen dat ze gemiddeld f15 per stuk waard zijn, wil men ze verkoopen, om daardoor geld te vinden voor onderhoud van de kunstbaan. De beplanting is thans \pm 20 jr oud; men meende, dat de boomen geen twintig jaar meer zouden staan.

Ca. 1931 Ansicht: collectie Frans Huiibregts

Het Raadhuis is oud en versleten en kan niet lang meer mede.

Burgemeester Ancian voelt zich hier blijkbaar niet zoo goed op zijn plaats als in de gemeente Oerle. De omstandigheid, dat hij in Oerle woont en daar gemeentesecretaris is, zal daarvan wel de oorzaak zijn.

7 augustus 1920

Den 7^{den} Augustus 1920 kwam ik weer in Zeelst.

De laatste Raadsverkiezing bracht 5 nieuwe Raadsleden waaronder twee arbeiders; zonder strijd! de Heeren werden bij candidaatstelling gekozen.

Ook hier heerscht woningnood; er werd een bouwplan opgemaakt voor 12 arbeiders woningen; begrooting f72.000.

De weg Gestel – Middelbeers is ellendig, niettegenstaande er nog pas f3000 aan verwerkt werd; ik ontraadde, er thans nog veel aan ten koste te leggen; de vereeniging Veldhoven – Oerle – Zeelst moet eerst haar beslag hebben. Zou men thans aan dien weg groote kosten maken, dan versterkt men den tegenstand van Veldhoven tegen die vereeniging.

Er is een brandspuit; gelukkig komt er nooit brand, want er is heel geen water; Zeelst ligt hoog.

Er zijn weinig armen in gemeente; het burgerlijk armbestuur heeft f1500.- inkomen, waarmede het zich kan redden.

Drie sigarenfabrieken; gelukkig gaat die industrie weer beter: er zijn nog slechts 5 “uitgetrokken” sigarenmakers; de rest is weer aan het werk; de firma Dassen en V.d. Meeren is zelfs bezig de fabriek te vergrooten. Daar zullen ± 1.500.000 gewone sigaren nog onverkocht in Zeelst zitten; die gaan heel slecht weg; de markt vraagt tegenwoordig duurdere sigaren; de gewone werkman is met de ordinaire sigaren van vroeger niet meer tevreden.

Zeelst verbouwt aan de woning van den secretaris f3500; in Veldhoven hoorde ik daarop aanmerking maken in verband met de annexatie; in Zeelst deelde men mij nu mede, dat secretaris behalve de gewone huur 7% van dat geld moet betalen.

Het laagspanningsnet voor de electriciteit is bijna gereed; het werd aanbesteed voor f17.500. Tot nu toe hebben zich 35 personen voor aansluiting opgegeven.

Drankmisbruik vermindert: 2.87 liter per hoofd.

Bijna iedereen is lid van den R.C. Volksbond; er zou in de gemeente geen enkele socialist zijn.

De melk gaat gedeeltelijk naar de melkinrichting te Eindhoven en wordt daar zoet langs de huizen verkocht; de rest gaat naar de Cooperatieve Zuivelfabriek te Oerle. Deze fabriek is voor 6 jr gebouwd voor f59.000; sinds werd er ± f20.000 op afgeschreven.

Wethouder Van den Oetelaar is een boer, bestuurslid van de fabriek te Oerle; ik hoorde 's mans geluid niet. Wethouder Bazelmans is sigarenfabrikant; hij drijft zijn zaak met “zijn jongens”; met hem was goed te praten.

PROPAANGAS IN DE KEMPEN IN DE JAREN '50 EN '60

In 1959 ontdekt de Nederlandse Aardolie Maatschappij een enorme aardgasbel nabij Slochteren. De Gasunie zorgt er voor dat binnen tien jaar vrijwel de gehele Nederlandse samenleving, ook de landelijke gemeenten, van aardgas wordt voorzien. Het vluchtige goud vult de schatkist en luidt een periode in van ongekende welvaart. Dit betekent niet alleen het einde voor de olie- en kolenboer, maar ook van het korte, doch voor de sociaal-economische ontwikkeling belangrijke, tijdperk van de centrale propaangasvoorziening in de Kempen. Laten we als voorbeeld nemen het gemeentelijk propaangasbedrijf Bladel.

Vóór de Tweede Wereldoorlog zijn gasbedrijven tot ontwikkeling gekomen, vooral in de grotere steden. Plattelandsgemeenten zijn doorgaans verstoken van deze voorziening. De ontwikkeling ervan wordt ook niet echt gestimuleerd. Mede vanwege de concurrentie die de zich ontwikkelende elektriciteitsbedrijven als PNEM verwachten van gasleveranciers als Staatsmijnen.

In de naoorlogse jaren is propaangas verzekerd van goedkope aanvoer van petrochemische grondstoffen uit het Midden-Oosten. Het besluit tot een eigen propaangasbedrijf is één van de vele besluiten die beogen Kempenland in de vaart der volkeren op te stuwen. En aldus, aansluitend op de jaren van de wederopbouw, door ontwikkeling van de industrialisatie een nieuwe economische basis te geven aan de tot dan weinig ontwikkelde, hoofdzakelijk nog agrarische samenleving. Op 8 juli 1953 besluit de raad van de gemeente Bladel tot het oprichten van een propaangasbedrijf.

Centrale gasvoorziening

De Gasstichting uit Den Haag constateert in 1952 dat de hogedruknetten van de Staatsmijnen in Limburg, de Hoogovens in IJmuiden, de

cokesfabrieken in Sluiskil en enkele gemeentelijke gasbedrijven zich sterk uitbreiden. De netten komen in de buurt van de kleine gemeenten en propaan komt in grote hoeveelheden tegen redelijke prijs beschikbaar. Vooral gemeenten waar takken van nijverheid zijn gevestigd, zullen gebaat zijn bij een centrale gasvoorziening. Een positief effect mag verwacht worden ook op het aantrekken van nieuwe industrie.

De gemeente Bladel geeft in september van genoemd jaar opdracht de mogelijkheden te verkennen. Gekozen wordt voor onvermengd propaangas. Dat komt enigszins overeen met het dan bekende buta(fles)gas. De stichting van een zelfstandig productiebedrijf voor vervaardiging van kolengas en/of gecarbureerd watergas wordt uitgesloten. Een rendabele exploitatie is, gezien kapitaalslasten en arbeidslonen, onmogelijk bij circa 450 aansluitingen. Ook niet serieus te overwegen is stads- of cokesovengas te leveren vanuit een naburig gasbedrijf. De transportkosten zouden te zwaar wegen. De distributie zal plaatsvinden vanuit tanks in de Leemskuilen en aan de Sniederslaan. De grootte van de tanks is gebaseerd op een verbruik van ca. 100.000 kg propaan per jaar, waarvan driekwart door huishoudens en de rest door grootverbruikers. Het rapport uit 1953 '*De gasvoorziening van de gemeente Bladel c.a.*' stelt dat een rendabele gasvoorziening mogelijk is bij 360 deelnemers. Een enquête zal de gevraagde informatie geven. Daarnaast zal onder de industriële afnemers de belangstelling gepeild worden.

Haalbaarheidsenquête

Op 7 mei 1953 wordt in '*De Kempenaer*' de bedoelde enquête aangekondigd. Deze vindt plaats bij de eigenaren van percelen langs het gepland distributienet: 460 huishoudens in de kom en de straten in de onmiddellijke nabijheid. Dat is vrijwel hetzelfde gebied als van de aangesloten op het waterleidingnet. Ten minste 80% zal moeten aansluiten om een rendabele exploitatie mogelijk te maken.

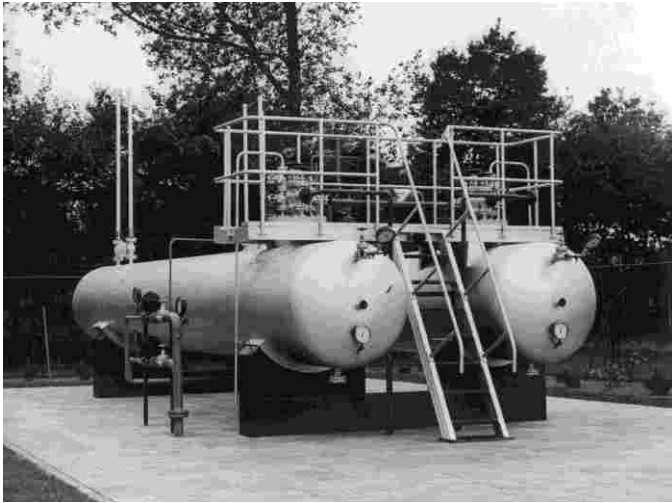
Als voordelen worden genoemd het verlost zijn van transport van flessen, het niet langer geconfronteerd worden met een lege fles op een ongelegen moment, de mogelijkheid van gashaardverwarming en de lagere kosten. Een gemiddeld gezin zou jaarlijks een financieel voordeel behalen van f 18,50 afgezet tegen gebruik van butagas. Gemiddeld

worden per jaar 12 flessen van f 8,60 verbruikt, waarbij bovendien te verdisconteren f 29,- waarborg voor fles en f 3,50 voor de drukreguleator. Aansluiting tot in de keuken is gratis bij deelname op het moment van oprichting.

De belangstelling blijkt onverwacht groot. Ongeveer 95% van de geënquêteerden wenst aansluiting op het distributienet. Van hen gebruikt er reeds meer dan de helft butagas in flessen. Als grootverbruikers blijken geïnteresseerd 5 bakkerijen, 3 slagerijen, 4 scholen, 1 emailleerfabriek, 4 sigarenfabrieken, 8 cafés en een zevental grote gebouwen van gemeente- en kerkelijke instellingen. Onder de niet-deelnemers treffen we vooral oudere mensen en diegenen die elektrisch, hout of nog turf stoken. Ook blijkt angst voor gas en/of verandering van leefpatroon een rol te spelen.

Organisatie gasbedrijf

De enquête en een aan de voorzichtige kant gehouden exploitatie geven de raad het vertrouwen positief te besluiten. Daar er nogal wat komt kijken bij de exploitatie van een gemeentelijk gasdistributiebedrijf, sluit de gemeente een overeenkomst tot hulpverlening met het gasbedrijf van de gemeente Eindhoven. Meerdere rand-gemeenten hebben daar een contract tot levering van gas en ondersteuning bij de exploitatie van het eigen gasbedrijf (o.a. Valkenswaard en Geldrop). De beoogde hulpverlening is technisch en administratief en gaat van inkoop van propaangas, meteropname, incasso tot nieuwe aansluitingen en uitbreidingen et cetera. Propaan wordt betrokken van de gemeente Eindhoven. Het beheer wordt opgedragen aan B&W van de gemeente Bladel, maar vormt binnen de gemeente een administratief zelfstandig bedrijf. Voor de gemeente is het een kip met gouden eieren.

Propaangasinstallatie aan de Leemskuilen in Bladel

Tarieven en verbruik

In 1954 wordt als tarief berekend voor huishoudens, voor de eerste 8 m³ f 1,20, per m³. Voor de volgende 8-16 m³ f 0,70 per m³ en boven de 16 m³ zijn de kosten f 0,60 per m³. Ook kan men een geiser voor warmwatervoorziening huren. Bij een gegarandeerde afname van 1000 m³ wordt voor de industrie f 0,55 per m³ in rekening gebracht; weliswaar exclusief f 5,- vastrecht per maand.

In 1957 is de propaanleverancier, de Nederlandse Maatschappij voor Petroleumgassen NV te Rotterdam, genoodzaakt haar tarieven te verhogen. Dit als gevolg van de Suez-crisis waardoor de transportkosten zijn opgelopen. De verschillende tarieven gaan elk met 5 cent omhoog. Tegen de afgekondigde *Prijstop gas-, elektriciteits- en waterleidingtarieven* van het Ministerie van Economische Zaken wordt, voor de gemeenten althans, succesvol protest aangetekend.

Het succes van de gasdistributie in de Kempen blijkt uit de verkoopcijfers (x 1000 m³) in de begin jaren '60 van vier gemeenten.

	Bladel	Reusel	Eersel	Hoogeloon
1960	80.5	49.8	37.3	55.7
1961	96.0	52.2	50.7	61.7
1962	128.6	56.5	67.6	70.4

Opening van de nieuwe propaangasinstallatie door de Commissaris van de Koningin de Quay en burgemeester Ballings

Keerzijde medaille

Introductie van nieuwe zaken als (propan)gas blijft niet zonder incidenten en ongevallen. In Bladel zijn er een tweetal te melden waarbij levens gemoeid zijn. Het gaat om een explosie bij particulieren in 1955 en een vergiftiging bij een bedrijfsongeval in 1962. Op 23 juni 1955 klinkt vroeg in de morgen een harde knal op het Heeleind. Man en vrouw worden met ernstige verbrandingsverschijnselen naar het ziekenhuis vervoerd. De kinderen zijn ongedeerd. In het St.-Josephziekenhuis overlijdt de man na zes dagen; de vrouw drie weken later. Grote materiële schade is er aan de woning: muren zijn ontzet, plafonds gelicht en schade aan het dak. Rijkspolitie en Centrale Recherche Laboratoria uit Den Haag constateren dat de gas slang losgeraakt was van de niet afgesloten muurkraan. Na het opstaan had de hoofdbewoner geconstateerd dat de gas slang van de kraan was en schoof deze er opnieuw aan. Daarop trachtte hij het kookstel aan te steken, met als gevolg een enorme explosie en brand. De drukmeter in het gemeentehuis zal die nacht rond 3.00 uur een opvallende drukverlaging registreren. De druk herstelt zich rond 6.20 uur als het slachtoffer, na de

explosie, de hoofdafsluiter dichtdraait.

Op 18 oktober 1962 wordt een 28-jarige douchende onderhouds-monteur bedwelmd en bewusteloos aangetroffen in een bedrijf aan de Leemskuilen. Later die dag overlijdt hij in het St.-Elisabeth-ziekenhuis. In de douchecel bevindt zich een gasgeiser. Enige tijd eerder is die, notabene door het slachtoffer zelf, verplaatst toen de douche veranderd werd. De geiser blijkt aangesloten te zijn op de hogedrukgasleiding. De geiser heeft de hoge druk niet kunnen verwerken en dat leidde uiteindelijk tot de vergiftiging. Betrokkene is geen erkend gasfitter en heeft blijkbaar niet stilgestaan bij de noodzaak om een gasdrukregulator aan te brengen. Aanleg en uitbreiding van gasleidingen door eigen personeel zijn echter ook dan al verboden en aan keuring onderworpen. Ook had de geiser niet in de douchecel mogen hangen.

Aardgas op komst

Dan komt aardgas in het zicht. In 1963 wordt de NV Nederlandse Gasunie opgericht met als taak de inkoop, het transport en de verkoop van aardgas. In zeer hoog tempo wordt vervolgens een uitgebreid transportnet voor het aardgas aangelegd. De eerste aard-gaslevering aan de gemeente Eindhoven, voorheen voorzien van mijngas van de Staatsmijnen, gebeurt al op 17 mei 1965. De prijs is dusdanig laag dat daar niet tegen valt te concurreren. De Nederlandse Gasunie uit Groningen stuurt ook de propaangemeenten in de Kempen (Bladel, Eersel, Hoogeloon, Reusel en –sedert 8 mei 1964- Luyksgestel) haar brochure ‘*Het aardgas komt*’.

Op 2 december 1965 komen de gemeenten bij elkaar op het provinciehuis om de toekomstige gasvoorziening in de provincie Noord-Brabant te bespreken. Gestreefd wordt naar afgifte van regionaal samenhangende concessies. Gemeenten geven hun inkomsten uit het gasbedrijf niet graag op. De provincie kent rond die tijd, naast een aantal stedelijke gasbedrijven, de streekgasbedrijven Intergas en Obragas. Toch wordt door de propaan-gemeenten samenwerking geprefereerd met de gemeente Eindhoven. Dit vanwege de positieve ervaringen tot dan. Obragas pleit voor samenwerking met andere landelijke gemeenten als Vessem, de Mierden en de Beerzen. De positie van deze gemeenten lijkt bedreigd. Alle reden voor burgemeester T. Smulders-Beliën, namens de Beerzen en Vessem, een schrijven te richten aan Bladel,

Reusel, Eersel en Hoogeloon, met het verzoek om gezamenlijk op te treden. Zij ondertekent met de haar kenmerkende woorden; *Je Collega, Truus*. Charme-offensief of niet, uiteindelijk wordt in de regio Eindhoven gekozen voor samenwerking door alle Kempen-gemeenten onder de *Gemeenschappelijke Regeling Gasvoorziening Eindhoven en omstreken*. Samenwerking was voorwaarde tot ontsluiting van de Kempen. Met informatiemateriaal met als titel *Aardgas op komst?* en voorlichtingsavonden zijn gemeentebedrijven Eindhoven vervolgens actief om de bewoners van de regio warm te krijgen voor aardgas. Toestellen worden gratis omgebouwd en nieuwe toestellen worden met korting aangekocht bij het gasbedrijf. Menigeen laat meteen een centrale verwarming aanleggen. Installatiebedrijven draaien overuren om een nieuw tijdperk te laten intreden. Kolenkachel, pook en kolenkit verdwijnen richting rommelmarkt. Kolenkist en –hok maken plaats voor andere zaken. Het wooncomfort wordt op een hoger peil gebracht en de industriële bedrijvigheid wordt gestimuleerd. Daar het de milieuvriendelijkste fossiele brandstof is, verbetert de luchtkwaliteit met sprongen.

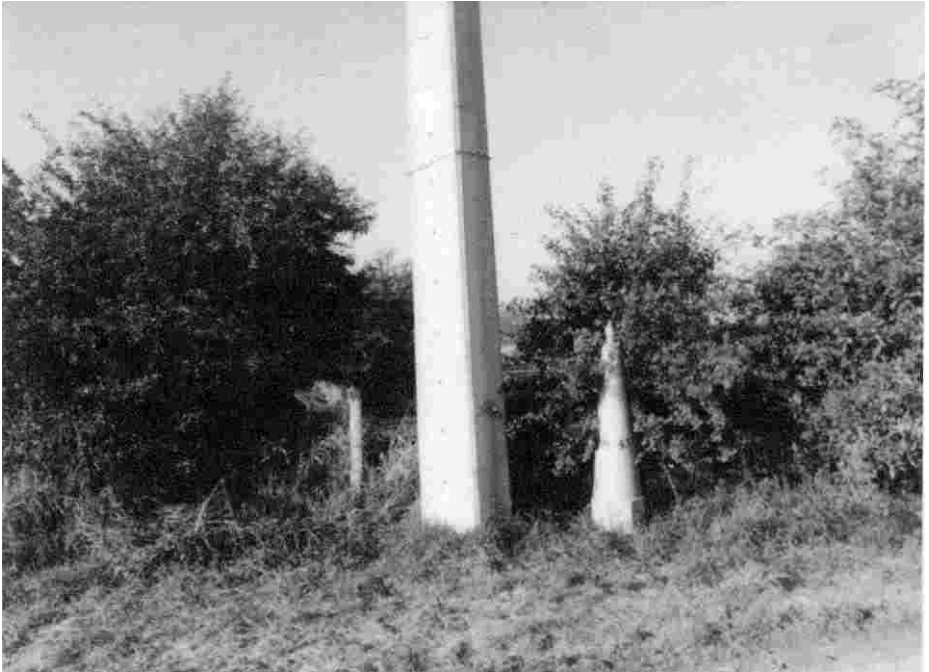
Tot aan de oliecrisis in 1973 is de gasprijs vrijwel constant. Het is ook in deze tijd dat de Club van Rome met haar alarmerende berichten komt over de ‘*Grenzen aan de Groei*’ en de eerste berichten over wereldwijde opwarming en klimaatverandering. Vooruitgang heeft een schaduwzijde en vraagt een te betalen prijs. Zowel aan een aantal individuele personen als aan ons allen als bewoners van het blauw ruimteschip Aarde.

Bart Beex

GRENSPAAL No. 43

Mag ik u even voorstellen?... De rechter paal op de foto is grensmaal No. 43. Deze paal heeft tussen de jaren 1844 en 1979, dus 135 jaar lang, rustig zijn “werk” gedaan aan de grens tussen Nederland en België. Dit grenspunt lag aan de Groeneweg, tussen de Nederlandse gemeente Eijsden en de Belgische gemeente Moelingen. Tot 1977 heerste in deze omgeving een heerlijke landelijke rust. Slechts natuurlijke geluiden van vogels en rondlopend vee bereikte het oor. Daarna werd het een

moeilijke tijd voor onze grenspaal.

Een Belgische Stroomverkoopmaatschappij plaatste voor het aanbrengen van een hoogspanningskabel een betonnen paal, die links op de foto staat. Om deze paal stevig in de grond te zetten, moest er een diepe kuil gegraven worden en werd er een stevige fundering gebouwd. Hierdoor was men er van verzekerd dat de betonnen paal een lang leven zou leiden. Bij deze werkzaamheden viel onze grenspaal om. Bij de schouwing van de grenspalen in 1979 werd de paal als vermist opgegeven. Kennelijk had iemand de paal meegenomen en niemand wist waar de paal gebleven was.

Aan deze onwetendheid kwam in het jaar 1983 een eind. Een douaneambtenaar, die met vakantie was in de provincie Groningen, wilde in Nieuwe Schans een consumptie gebruiken. Zijn oog viel op Café-Restaurant Paradiso, waar hij tot zijn stomme verbazing voor dit etablissement een gietijzeren grenspaal zag staan met het No. 43. Hij herkende deze paal, die hij tijdens zijn werk op standplaats Eijsden meermaals tijdens zijn velddiensten had gezien. Hij alarmeerde de

gouverneur van Limburg (Commissaris van de Koningin). Deze nam contact op met zijn collega in Groningen, de zaak ging aan het rollen. De caféhouder in Nieuwe Schans werd verzocht afstand te doen van de paal, omdat deze gestolen was. Hij wilde echter van geen afstand weten. Hij voerde onder meer aan, dat hij de paal had gekocht van een onbekende bezoeker van zijn café, en dat hij ruim f 1000,- had uitgegeven om de paal te laten zandstralen en te verven. Hij liet weten een gerechtelijke procedure te starten als men de paal zou weghalen. De zaak werd toch in de minne geschikt. De caféhouder kreeg een financiële vergoeding en als troost voor het verlies van de grenspaal, die een ware blikvanger voor zijn bedrijf was, een verblijf gedurende een weekend in Limburg. Zo is de kwestie toch op een aanvaardbare wijze opgelost, en grenspaal No. 43 staat weer op zijn oude plaats, aan de Groeneweg, tussen Eijsden (NL) en Moelingen (B).

Co Bieze

HEEMKUNDIG ALLERLEI

Quatertemperdagen

Als men asse op de hoofden legt
en veel van Pinksterfeesten zegt
als men kruisverheffing viert
en Sint Lucia's beeld versiert
zal het woensdag, vrijdag, zaterdag na deze
altijd quatertemper wezen.

Quatertemper-dagen is afgeleid van het Latijnse quatuor tempora = vier(jaarge)tijden. Het waren vroeger in de katholieke kerk de drie boete- en vastendagen in ieder van de vier seizoenen.

Eerste seizoen: begin van de lente. Vasten (dat is minder eten dan gebruikelijk), te beginnen met de woensdag, aswoensdag na vastenavond en vrijdag en zaterdag.

Tweede seizoen: begin van de zomer. De drie vastendagen vóór Pinksteren.

Derde seizoen: begin van de herfst. De drie vastendagen rond 14

september, de dag waarop in het jaar 630 de kruisrelik vanuit Perzië naar Jeruzalem werd teruggebracht.

Vierde seizoen: begin van de winter. De dagen gaan weer lengen omstreeks St. Lucia, die op 13 december haar patroonfeest viert. Zij is in Steensel zeer geëerd als vrouwe van het licht (= lat. lux).

De quatertemperdagen waren vastendagen en tevens boetedagen. Kerkelijke wijdingen werden (en worden) bij voorkeur op de zaterdagen ervan toegediend. De boetedag in september is tevens de dankdag voor de oogst geworden. Deze vastendagen zijn sinds vele jaren afgeschaft.

Uit voorbije tijden

Iedereen, en niet alleen de jeugd, was vroeger gewend in het geheugen op te slaan al wat noodzakelijk bewaard moest worden.

Vóór 1940 had men op kantoren al schrijfmachines en carbonpapier en op scholen, in plaats van griffel en lei, al schriften om met potlood of inkt iets op te tekenen. De stencilmachine, iets later het copieerapparaat en tegenwoordig de computer ontlasten ons geheugen. Jammer genoeg gaan hierdoor allerlei ezelsbruggetjes verloren die op de lagere school, op de ULO en zelfs op de kweekscholen hun diensten bewezen.

Al pratend hierover gaf mevr. F. v.d. Hart-v. Liempd er ons enkele ten beste. De redactie legt ze graag voor jongere leden vast en roept andere op, het eigen geheugen of dat van vrienden en kennissen te raadplegen. Zij zal de geheugensteuntjes in de volgende afleveringen dankbaar vermelden.

1. Wie kent ze nog de tien plagen van Egypte die de farao over zijn volk afriep, omdat hij het joodse volk onder leiding van Mozes niet naar het beloofde land wilde laten afreizen.

Bloed en Kikker

Mug en Prikker (horzel)

Pest en Puist

Hagel druist

Sprinkhanen

Dikke duisternis

Dood wie 't eerst geboren is.

Kees Cornelissen

Wanneer hebben wij paschen?

Onderstaand verhaal is letterlijk overgenomen uit 'Handleiding voor de genezing van de meest voorkomende veeziekten'. Uitgegeven door laboratorium "De Denneboom" in 1920.

Piet Vermeulen

Wij hebben nog een kleine ruimte over en zullen deze benutten met u eene formule aan de hand te doen om te berekenen op welke dag in de jaren tusschen 1800 en 1999 Paschen valt.

Deelt eerst het jaartal door 19 en noemt de rest A: nu deelt men het jaartal door 4 en noemt de rest B en daarna deelt men het jaartal door 7 en noemt de rest C.

Vermenigvuldigt nu A met 19, telt bij de uitkomst 23, deelt het aldus verkregen totaal door 30 en noemt de rest D.

Dan vermenigvuldigt men B met 2, vervolgens C met 4, daarna D met 6. Men telt bij de som dezer producten het standvastige getal 5 (voor de jaren van 1800 tot 1999 het standvastige getal 4) en deelt de aldus verkregen som weer door 7.

De rest noemt men E.

Men telt D en E samen.

Is de uitkomst groter dan 9, dan trekt men 9 af en het getal dat er over blijft duidt de Paaschdatum aan in April.

Is de uitkomst 9 of kleiner dan 9, tel er dan 22 bij en men heeft de Paaschdatum in Maart.

Wij nemen als voorbeeld 1918.

$$1918 : 19 = \text{rest } 18 \text{ (a).}$$

$$1918 : 4 = \text{rest } 2 \text{ (b).}$$

$$1918 : 7 = \text{rest } 0 \text{ (c).}$$

$$A \times 19 = 342 + 23 = 365. \quad 365 : 30 = \text{rest } 5 \text{ (d).}$$

$$B \times 2 = 4$$

$$C \times 4 = 0$$

$$D \times 6 = 30$$

$$\frac{5}{}$$

$$39 : 7 = \text{rest } 4 \text{ (e).}$$

$$D + E = 9.$$

$$9 + 22 = 31 \text{ Maart } 1918.$$

VAN ONZE BUITENLANDSE RUILABONNEMENTEN

“t Swanekoeriertje”, Heist-op-den-Berg, december 2004

- De vlucht (mei 1940 van Heist naar Noord-Frankrijk).
- Wat sommige vogels zoal vertellen (de kwartel).

“t Swanekoeriertje”, Heist-op-den-Berg, januari 2005

- Een spriet is een kwartelkoning.
- Stakingsactie zomer 1937 tegen de prijsdaling vroege aardappel.
- Rechtspraak in het land van Heist.

“t Swanekoeriertje”, Heist-op-den-Berg, februari 2005

- Herinneringen van Jos e.a. (dialect van Konings-Hooikt).
- Rechtspraak in het land van Heist.

“t Swanekoeriertje”, Heist-op-den-Berg, maart 2005

- Wie was wie in het land van Heist in 1644?
- Rechtspraak in het land van Heist.
- Een hoogvlieger (de leeuwerik)

“t Swanekoeriertje”, Heist-op-den-Berg, april 2005

- Hoe men vroeger “paarde”..!

“t Swanekoeriertje”, Heist-op-den-Berg, mei 2005

- “kaart van Everaert” onder de loep genomen.
- Nog eens aanvullingen over “Hoe men vroeger paarde ..!”
- Rechtspraak in het land van Heist.

“7 Neten”, Retie, december 2004

- De Peperstraat omstreeks 1850 en later.
- Het Retiese dialect.
- Al geweten, de gewezen graanmolen van de Asberg.
- De “Zwitsers” van Retie (W.O.II).
- Davidsfonds Retie 75 jaar.

“7 Neten”, Retie, maart 2005

- De Nederstraat omstreeks 1900 en later.
- Het Retiese dialect.
- De “Zwitsers” van Retie (W.O.II).
- Davidsfonds Retie 75 jaar.
- De geodetische paal.

“7 Neten”, Retie, juni 2005

- De Nederstraat omstreeks 1900 en later.
- Het Retiese dialect.
- Jagen en vissen in 1678.
- Uit het gildeleven van Retie 1905.

“Corsendonca”, Oud-Turnhout, 4^e kwartaal 2004

- Oud-Turnhout 100 jaar geleden.
- De oorlog van Jan Van Den Avoort (vervolg dagboek).

“Corsendonca”, Oud-Turnhout, 2^e kwartaal 2005

- Oud-Turnhout en haar monumenten.
- De broers (schets over broederruzie)
- De oorlog van Jan Van Den Avoort (vervolg dagboek).

Theo van der Aalst

VAN DE BOEKENPLANK

- Stichting Historisch Erfgoed Veldhoven: Inventaris archeologische objecten en hun vindplaatsen in Veldhoven. 43 blz. met illustraties. Prijs € 11,95. Verkrijgbaar bij de AKO-boekwinkel en Bruna in Veldhoven.

Van elk op het grondgebied van de gemeente Veldhoven aange-troffen object uit de prehistorie, Romeinse tijd, Middeleeuwen en de nieuwe tijd wordt een korte omschrijving gegeven met informatie over datering, vinder of melder, alsmede de vind- en bewaarplaats. Van de voornaamste relictten zijn afbeeldingen opgenomen; tevens wordt de relevante literatuur vermeld en de vondstlocatie kan op een topografische kaart worden opgezocht.

- Stichting Historisch Erfgoed Veldhoven, geeft twee uitgaven opnieuw uit:

De brochure “Cultuurhistorische Bezienswaardigheden in Veldhoven” is vernieuwd en gratis verkrijgbaar bij de VVV-balie in de bibliotheek. De informatieve gids “Veldhoven van prehistorie tot stadsrandgemeente” telt 24 blz. in kleurendruk. Het is een herziene uitgave van de Veldhovense geschiedenis in hoofdlijnen. De gids kan gratis afgehaald worden op het gemeentehuis.

- Paul Spapens en Kees van Kemenade: 366 Heiligendagen. 479 blz. met veel illustraties. Prijs € 45,- Uitgave van Kempen Uitgevers. ISBN 9066570725.

Een fraai herziene uitgave van de 365 Heiligendagen met foto's van allerlei prenten en veelal prentjes; echt een bijdetijdse uitgave. De in vele vóóraankondigingen gewekte verwachtingen worden er niet in verwezenlijkt. Toch de moeite meer dan waard.

- M. Sponselee-de Meester: Het norbertinessenklooster Sint-Catharinadal in de Staatse periode 1625-1795. 322 blz. ingenaaid en geïllustreerd. Prijs € 29,- Uitgeverij Verloren. ISBN 90-6550-784-1
Portret van een religieuze vrouwengemeenschap in benarde tijden. De rijke historie van het klooster begon in 1271 in Vroenhout, maar noodgedwongen verhuisden de norbertinessen in 1295 naar Breda. Tien jaar na de overname van Breda in 1637 streken ze neer in het kasteeltje ‘De Blauwe Camer’ waar ze tot op de dag van vandaag, dank zij de steun van de heren van Breda en het huis van Oranje tijdens de generaliteitsperiode, hun contemplatief leven leiden.

- M. Kruijswijk en M. Nesse; Nederlandse jaarfeesten en hun liederen door de eeuwen heen. 288 blz. + cd, gebonden en geïllustreerd. Prijs € 25,- ISBN 90-6550-799x

Bij Driekoningen, Carnaval, Pasen, de eerste mei en andere jaarfeesten horen bepaalde gebruiken en liedjes. In dit boek wordt getoond hoe deze zich door de eeuwen heen ontwikkeld hebben. Van de meest karakteristieke of bijzondere zijn tekst en muziek afgedrukt. Op de bijgevoegde cd staan moderne bewerkingen van oude liederen.

Kees Cornelissen

- Stichting Zeelst Schrijft Geschiedenis: Zeelster Boerenleven. 210 blz. ingebonden. Prijs € 20,- ISBN 90-809771-1-x

Het boek is een inventarisatie van het boerenleven in Zeelst (kerkdorp van Veldhoven) in de jaren vijftig van de vorige eeuw. Het is een imposant werk geworden met prachtige foto's van alle 120 boerderijen en de daar wonende families. De foto's en beschrijvingen worden afgewisseld met korte verhalen uit de historie van Zeelst. Aan bod komen onder andere; de boterfabrieken, molens, de hoeve van de "Rijke Claeren" en de NCB. Het boek is voorzien van een handige index op familienaam.

Achter in het boek is een uitneembare plattegrond opgenomen die de situatie van 1950 weergeeft.

Het is verkrijgbaar bij de Boekenlegger in Eersel en op Kapelstraat-Noord 105 in Veldhoven.

Jan Bressers

- Stichting Historisch Erfgoed Veldhoven: 4000 jaar geschiedenis van Oerle, Meerveldhoven, Veldhoven en Zeelst. Groot formaat boek in linnen band, 372 blz. met illustraties. Prijs € 30,-.

De publicatie geeft een doorlopende beschrijving over de geschiedenis van genoemde dorpen vanaf de eerste sporen van menselijke bewoning tot omstreek het jaar 2000.

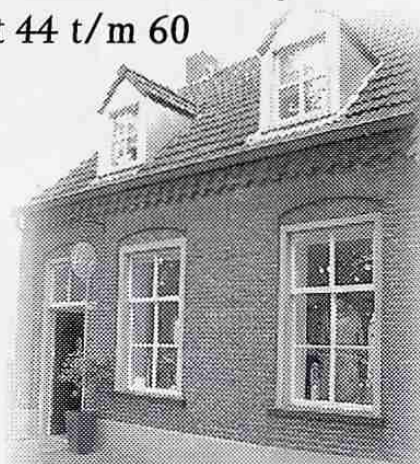
Het boek is vanaf 15 september in de Veldhovense boekhandels Bruna en AKO verkrijgbaar. Toezending is mogelijk na overmaking van € 30,- (plus € 6,50 verzendkosten) op postbanknummer 728050 of Rabonr.159629926, t.n.v. Stichting Historisch Erfgoed Veldhoven.

Auteur, Jacques Bijnen

Ook voor sportieve damesmode en lingerie
van maat 44 t/m 60

Markt 24,
Eersel
(tegenover de kiosk)
0497-516000

Openingstijden:

maandag gesloten
di. t/m do. 10.00-18.00 uur
vrijdag 10.00-20.00 uur
zaterdag 10.00-17.00 uur

Slaapspecialzaak

Marian Eikemans

Openingstijden:

Nieuwstraat 40

5521 CC Eersel

Tel. 0497 - 530 900

Fax. 0497 - 530 911

di t/m do 10.00 - 18.00 uur

vr 10.00 - 21.00 uur

za 10.00 - 17.00 uur

Met zorg voor uw rust

CHINEES-INDISCH-RESTAURANT

美華酒家

"MEI WAH"

5503 BK VELDHOVEN
Burg. v. Hoofflaan 83-89
Tel. 040-2534732
Fax. 040-2547073

5615 AB EINDHOVEN
Leenderweg 86
Tel. 040-2117557

Dagelijks geopend van: 11.00-22.30 uur
Exclusieve accommodatie voor Uw:
partijen - familiediners - lunch of diner met
zakelijke relatie - personeelsavonden - etc.

De boeken die besproken worden in
de boekenplank zijn verkrijgbaar bij

De Boekenlegger

Ook voor uw buitenlandse bestellingen bent u
bij ons van harte welkom

Markt 42, 5521 AN Eersel Tel. 0497-512551
Nu ook op internet : www.de-boekenlegger.nl
Email : info@de-boekenlegger.nl

de MuzenVal

S.c.c. "de Muzenval" beschikt over diverse zalen die geschikt zijn voor vergaderingen, cursussen, bijeenkomsten, voorlichtingsavonden, workshops etc.

Ook heeft scc "de Muzenval" een theaterzaal met 350 zitplaatsen waarin alle faciliteiten aanwezig zijn voor uw bedrijfsvergaderingen of seminars.

Bovendien kunt u in de gezellig ingerichte foyer na afloop nog een drankje of hapje gebruiken.

sociaal cultureel centrum "de Muzenval"

Dijk 7 – 5521 AW – Eersel – Tel. 0497-515997 – info@muzenval.nl

